

У всіх випадках вчинення злочинів, об'єктивну сторону яких створює погроза, законодавець повинен максимально конкретизувати такі погрози, вказавши, чим погрожують винні особи потерпілим. Це стосується і так званих погроз-наслідків. Треба вказати не тільки загальні ознаки, наприклад «загроза настання тяжких наслідків», а і вказати зміст такої погрози. Це унеможливить помилки під час кваліфікації злочинів, в яких погроза виступає або як діяння (дії), або як наслідок вчинення злочину.

Ці та інші проблеми кримінально караних погроз потребують подальшої розробки та обговорення. Автор пропонує свої пропозиції щодо оптимізації та ефективності застосування кримінально-правових норм, які передбачають кримінальну відповідальність за погрози. Їх ефективне застосування дозволить запобігти більш небезпечним злочинам проти життя, здоров'я особи, власності.

**Список літератури:** 1. Петин И.А. Механизм преступного насилия. СПб., 2004. 2. Сердюк Л.В. Насилие: криминологическое и уголовно-правовое исследование. М., 2002. 3. Коростыльов О. Угроза в уголовном праве: понятие, виды, значение // Уголовное право. 2006. №3. 4. Андреева Л.А. Квалификация изнасилований. СПб., 1999. 5. Российское уголовное право: в 2-х томах. Т.2. Особенная часть / Под ред. Рагога А.И. М., 2001. 6. Кримінальне право України: Особлива частина / За ред. М.І. Бажанова, В.В. Сташиса, В.Я. Тація. К., 2001. 7. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 27.03.1992 року «Про судову практику у справах про зґвалтування та інші статеві злочини» // Збірник Постанов Пленуму Верховного Суду України (1972–2006). Х., 2006. 8. Жижиленко А.А. Имущественные преступления. Л., 1925. 9. Пионтковский А.А., Меньшагин В.Д. Курс советского уголовного права: В 2-х томах. Т.1. Особенная часть. М., 1955.

*Надійшла до редколегії 06.09.07*

*В. В. Акімов*

## **ВЗАЄМОДІЯ ДЕРЖАВНОЇ КОНТРОЛЬНО-РЕВІЗІЙНОЇ СЛУЖБИ З ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ. ПРАКТИКА І ПРОБЛЕМИ**

За підсумками першого півріччя 2007 р. середньомісячне зростання ВВП перевищило 8%, а промислове виробництво зросло на 12%. За цей період вдвічі збільшилась прибутковість вітчизняних підприємств [1, с. 2]. Зростає експорт, поліпшується зовнішньоторговельний баланс, зростає приріст інвестицій у реальний сектор економіки. З огляду на темпи зростання економіки, очікується зростання доходів населення.

Разом з тим, незважаючи на вжиті заходи фінансового оздоровлення, в економіці держави є суттєві недоліки. Так, ще має місце достатньо високий рівень інфляції. Заборгованість по заробітній платі становить 835 млн грн.

Непроста ситуація склалася в паливно-енергетичному комплексі. Серйозну загрозу державі створюють економічні злочини, кількість яких не зменшується, а збитки від яких можуть становити мільярди доларів.

Так, на початку 2007 р. Українським НЦБ Інтерполу попереджена фіктивна оборутка заокеанської фіктивної офшорної фірми, яка пропонувала інвестиції у розмірі декількох мільярдів в економіку країни з метою вивезти з України отримані незаконним шляхом кошти [2]. Роблять свій «внесок» і вітчизняні казнокради. Тільки за десять днів квітня поточного року працівники Генеральної прокуратури в ході здійснення перевірки додержання конституційних прав громадян та економічних інтересів держави у Вінницькій області порушили 23 кримінальні справи [3, с. 9].

Серед них справи про виплату нелегальної зарплати 5 тис. осіб; підробку протоколів загальних зборів учасників товариства «Дністровське гроно», що дала змогу протиправно реалізувати майно товариства на суму понад 200 тис. грн; незаконне проведення реалізації товариством «Укрводпром» марок акцизного збору, що збільшило недоїмку акцизного збору до 1,2 млн грн, яка потім була безпідставно списана; незаконне відшкодування ПДВ на Гніванському комбінаті хлібопродуктів за участю низки фіктивних фірм при використанні безтоварних фінансово-господарських операцій ПДВ на суму 5,3 млн грн.

Попередженню та розкриттю цих злочинів передувала сумісна копітка робота правоохоронних органів з підрозділами державної контрольно-ревізійної служби.

Законом України «Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні» передбачені основи такої співпраці [4].

Так, в ст. 4 «Підпорядкованість державної контрольно-ревізійної служби та координація її діяльності з іншими контролюючими органами» в ч. 3 зазначено, що державна контрольно-ревізійна служба в Україні (далі – ДКРСУ) координує свою діяльність не тільки з місцевими Радами народних депутатів, органами виконавчої влади, фінансовими органами, іншими контролюючими органами, а і з державною податковою службою, органами прокуратури, внутрішніх справ, служби безпеки. Взаємодія ДКРСУ з правоохоронними органами ведеться за основними напрямками:

- 1) включення до плану підрозділів ДКРСУ об'єкта для проведення планової виїзної ревізії;
- 2) проведення позапланової виїзної ревізії;
- 3) складення програм і погодження їх;
- 4) письмове повідомлення про факти порушення законодавства;
- 5) взаємні дії щодо вилучення документів у зв'язку з їх підробкою або виявленими зловживаннями;
- 6) проведення сумісних щоквартальних звірок результатів розгляду матеріалів ревізій, ініційованих правоохоронними органами;
- 7) сприяння службовим особам ДКРСУ у виконанні їх обов'язків, забезпечення нормального проведення ревізії, охорони працівників ДКРСУ, документів, матеріалів, що перевіряються.

Ці та інші напрямки тісної взаємодії органів державної контрольно-ревізійної служби та правоохоронних органів за висновками вчених Ф. Ф. Бутинця, С. В. Бардаша, Н. І. Малюги, Н. І. Петренка [5], В. О. Лукіна, В. Д. Понікарова [6] дають значні позитивні результати. Підтверджує це і практична робота правоохоронних органів на прикладах, наведених вище.

Разом з тим, в Законі України «Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні» є, на наш погляд, суттєві недоліки та прогалини. Так, ст. 11 «Проведення ревізій органами державної контрольно-ревізійної служби» в ч. 5 визначені обставини, за наявності яких проводяться позапланові виїзні ревізії:

- подання скарги підконтрольною установою про порушення законодавства посадовими особами ДКРСУ під час проведення ревізії з вимогою про повне або часткове скасування результатів ревізії;

- при виникненні потреби у перевірці відомостей, отриманих від особи, яка мала правові відносини з підконтрольною організацією, і якщо остання не дасть пояснень та їх документально не підтвердить на обов'язковий письмовий запит ДКРСУ протягом десяти робочих днів;

- при проведенні реорганізації (ліквідації) підконтрольної установи;

- у разі доручення від Кабміну, органів прокуратури, державної податкової служби, МВС, СБУ, в якому містяться факти про порушення підконтрольними установами законів України;

- у разі, коли вищестоящий орган ДКРСУ в порядку контролю за достовірністю висновків нижчестоящого органу ДКРСУ здійснив перевірку актів ревізії та виявив їх невідповідність вимогам законів.

В останньому випадку позапланова виїзна ревізія може ініціюватися вищестоящим органом ДКРСУ лише у разі, коли стосовно посадових або службових осіб ДКРСУ, які проводили ревізію зазначеної підконтрольної організації, розпочато службове розслідування або порушено кримінальну справу.

Частинами 6–12 цієї статті визначені обмеження у підставах проведення ревізії. Головним обмеженням слід вважати рішення суду, винесене на підставі подання прокурора, слідчого, органу ДКРСУ.

Інші обмеження стосуються періодичності проведення позапланової виїзної ревізії, тривалості і подовження терміну планових і позапланових виїзних ревізій, порядку вилучення оригіналів фінансово-господарських та бухгалтерських документів, а решту коштів на рахунках.

У наступній частині (ч. 13) цієї статті визначаються випадки, в разі яких ці обмеження не поширюються:

– коли ревізії проводяться на звернення підконтрольної установи;

– ревізії, що проводяться після порушення кримінальної справи проти посадових осіб підконтрольних установ відповідно до кримінально-процесуального законодавства.

У двох цих випадках згадуються тільки підконтрольні установи та їх посадові особи.

Таким чином, обмежується право подання скарги суб'єктів господарської діяльності незалежно від форм власності, які не віднесені цим Законом до підконтрольних установ, на можливі порушення законодавства посадовими особами ДКРСУ під час проведення планової чи позапланової ревізії з вимогами про повне або часткове скасування результатів ревізії.

Частиною 13 ст. 11 регламентується проведення ревізій підконтрольних установ після порушення кримінальної справи відносно посадових осіб підконтрольних установ відповідно до кримінально-процесуального законодавства.

Підставою ж для проведення ревізій щодо суб'єктів господарської діяльності, не віднесених цим Законом до підконтрольних установ, може бути тільки рішення суду.

На наш погляд, це не зовсім вірно, оскільки після порушення кримінальної справи від всіх суб'єктів має діяти тільки кримінально-процесуальне законодавство.

Також, в ч. 13 ст. 11 передбачено, що обмеження у підставах проведення ревізій після порушення кримінальної справи стосуються тільки посадових осіб підконтрольних організацій, що не відповідає вимогам ст. 2 п. 4, де законодавчо визначено, що інспектування як різновид державного фінансового контролю повинно забезпечити виявлення наявних фактів порушення законодавства, встановити винних у їх допущенні посадових і матеріально відповідальних осіб (виділено нами). Таким чином, до кримінальної відповідальності повинні бути притягнуті і ці особи, й вимоги ч. 13 ст. 11 повинні стосуватися і їх.

У зв'язку з цим, на нашу думку, в п. 2 ч. 5 ст. 11 та ч. 13 ст. 11 слід внести зміни згідно з нашими зауваженнями і викласти їх у наступних редакціях:

– п. 2 ч. 5 ст. 11 – «... підконтрольною установою або суб'єктом господарської діяльності, не віднесеним цим Законом до підконтрольних установ, подано у встановленому порядку скаргу про порушення законодавства посадовими особами органу державної контролюючої ревізійної служби під час проведення планової чи позапланової виїзної ревізії, в якій міститься вимога про повне або часткове скасування результатів відповідної ревізії»;

– частина 13 ст. 11 – «Обмеження у підставах проведення ревізій, визначені цим Законом, не поширюються на ревізії, що про-

водяться на звернення підконтрольної установи та суб'єкта господарської діяльності, не віднесеного цим Законом до підконтрольної установи, або ревізії, що проводяться після порушення кримінальної справи проти посадових та матеріально відповідальних осіб цих об'єктів, що ревізуються, відповідно до кримінально-процесуального законодавства».

Внесення таких змін, на наш погляд, усуне неоднакові вимоги до різних суб'єктів, а також вирівняє їх відповідальність перед ЗАКОНОМ.

**Список літератури:** 1. Компетентність. Лідерство. Результативність // Урядовий кур'єр. № 114 від 28.06.2007р. 2. Карпюк Г. Україну мало не «відмили» на кілька мільярдів доларів... та завадили інтерполівські «мийдодери» // Іменем Закону. №12. 29 березня. 3. Чебан О. Дірявого мішка не наповниш // Урядовий кур'єр. №68. 17 квітня. 4. Закон України «Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні зі змінами і доповненнями» // ВВР України. 2007. № 9. Ст. 67. 5. Бутинець Ф. Ф., Бардаш С. В., Матюга Н. М., Петренко Н. І. Підручник Контроль і ревізія. Житомир, 2000. 6. Бандурка А. М., Лукин В. А., Поникаров В. Д. Основи судової бухгалтерії. Х., 2001.

*Надійшла до редакції 03.09.07*

*В. О. Соколова*

### **КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ, ЯКІ ВЧИНИЛИ КОРУПЦІЙНІ ЗЛОЧИНИ**

Боротьбі з корупцією протягом останніх років в Україні приділяється особлива увага, оскільки надзвичайне поширення цього явища вивело нашу державу на перші сходинки в світі за рівнем корумпованості. Сьогодні корупцією пронизана більша частина нашого суспільства. Найнебезпечнішим є те, що досить часто у корупційних справах беруть участь особи, до обов'язків яких безпосередньо входить боротьба з цим негативним явищем, – працівники органів внутрішніх справ України. Лише у 2005 р. у корупційних діяннях було визнано винними 142 працівника ОВС, а у 2006 році – 168. Політики та громадськість все частіше нарікають на закорумпованість структури МВС України, на державному рівні активно розроблюються та впроваджуються програми щодо здійснення «очищення» рядів працівників ОВС від корупціонерів. А на питання, хто найбільш підвладний корупції у сьогоденному суспільстві, представники населення найкорумпованішими називають державну автоінспекцію та правоохоронні й судові органи, які разом із медичними закладами посідають перші три місця [1, с. 29].

Поширення корупції серед працівників ОВС України викликає велике занепокоєння в суспільстві та у керівників держави, адже високий рівень корумпованості працівників ОВС «у деякій мірі паралізує зусилля держави у боротьбі зі злочинністю та породжує